

PÉCSI FIGYELŐ.

Előfizetési díj:
Postán vagy Pécseltől hához küldve: egész évre 5 frt, félre 2 frt 50 kr. ügyfél évre 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr.
Megjelenik minden szombaton
Képes számok kaphatók Weidinger N. könyvker. (Szechenyi-ter.)

Hirdetések ára:
Egy öt hasznos petit sor egyszeri megjelenésért 6 kr., 3-szor 5 kr., 10-szer 4 kr. üzenendő. — Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj üzenendő. A nyitási díj 10 kr. A hirdetési díj előre üzenendő.

Szerkesztői iroda:
Fereneciek utcáján 44. sz. I. emelet.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, **Blauhorn Antal** úr a városház épületben, **Lill János** úr a budai külvárosban, **Böhm C. F.** úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal:
Böhm C. F. ügynöki irodájában.
Fereneciek templomának átellenében.

A szabadság és emberszeretet önzetlen hőse.

Századunk legdicsebb nagy férfainak egyike, az ember és népek szabadságának rajongó hive, a legnemesebb emberbarát, az önzetlenség és igazi nemességben majdnem utóéletlen ember: — Garibaldi, — behunyta szemeit örökre.

A népszabadság és Olaszország egyesítéséért vívott csaták és hadjáratok alkalmával kapott sebek és betegségek már huzamosabb idő óta körülfogták és június 2-án este szenvedett ki az ő otthonjában Caprera szigeten.

Ki volt Garibaldi, mit tett — nem szükség elmondanunk, a ki maga nem élte át tevékenysége éveit, az egy hírlapi cikkből amúgy sem nyerne értesülést, kötetek kellene ahhoz, hogy tevékenysége kellő elismerést és méltatást találjon, hogy megismerje nagy tetteiben, hős vállalatokban gazdag életét.

Ott volt ő, a hol szolgálatot tehetett az elnyomottaknak küzdelmében a zsarnokság ellen, trónokat döntött le és koronákat ajándékozott az egységes Olaszország oltárára.

Legyőzte nem csak a szabadság elleneit, de mi több, legyőzte önmagát, — feláldozta köztársasági hajlamait, meggyőződését, hogy eme áldozattal kivívhatta Olaszország egységét, nemzete egyesülését oly hatalommá, melynek fenmaradása most már kérdésbe sem vonható.

Még is ő, ki koronák felett rendelkezhetett, magáért semmit sem tett, a nemzetnek úgy kellett reá kényszeríteni hálfadatosságát, pedig Garibaldi sokszor a legszükségesebbnek is híjjával volt.

Önzetlensége minden példát meghalad.

Még halála után sem akarta, hogy temetésére, sírjára költségek a nemzet és pompát üzzön, elrendelte, hogy tetemét égesse el, hamvait emessék el; eme kívánsága azonban aligha fog teljesülni, mert ott a Panttheonban jelelik ki neki a helyet az egyesített Olaszország első királyának hamvai mellett.

Nagy ércszobrot is emel neki a hálás nemzet, de a legmaradandóbb emléket ő emelte magának az olasz nép szívében.

Kállay Béni udvari tanácsos a közös pénzügyminiszterévé nevezetett ki. — Szilágy József felmentésével a sz. Istvánrend nagykeresztjét kapta. — Kállay boszniai programja az olcsóbb önkormányzat, a költségeknek a jövedelmekből fedezése, a katonai befolyás megszorítása a legszükségesebbekre, a mohamedánok jogának fentartásával az agrár kérdés sürgetős megoldása. Kállay mellőzni kívánja az éppen benem vált mostani bosnyák igazgatást s jobban a diplomáciai karból veszi közegeit, jelszen azt írják, hogy Khevenhüller gróf belgrádi követ veszi át a bosnyák igazgatást.

Országgyűlés.

A főrendiháznak is meg volt június 1-én egy kis bosnyák vitája, melynek különös érdeket kölcsönözött Dessewffy Egyed grófnak, Bosznia volt kerületi kapitányának felszólalása, ki a felkölést az elhibázott adminisztratív intézkedéseknek tulajdonította. Kissé éles polemia is folyt Schmideg János gróf és Haynald Lajos bibornok-érsek között, a melybe aztán az elnök beleszólt. Schmideg gr. azt mondta, hogy a delegáció túllépte hatáskörét, mert tudta, hogy az országgyűlés hű, hogy ne mondja, jól fegyelmzett többsége ezen tettét helyeselni fogja. Erre fölpann Haynald bibornok és mint a többség egyik tagja és a delegáció elnöke visszautasította Schmidegnek „a parlamenti illetet sértő” állítását. Erre az elnök megjegyezte, hogy Schmideg gróf szavai élesek voltak ugyan, de a parlamenti illetet nem sértették. Részt vettek a vitában Cziráki János és Zichy Nándor grófok, valamint Tisza miniszterelnök, mire a törvényjavaslat úgy általánosságban, mint részletre nézve elfogadották.

A képviselőházban június 2-án napirenden volt a kikindai kincstári bérközlés eladása feletti törvényjavaslat. — Kitént a javaslatot pártoló előadó, a pénzügyminiszter Jovanovits István, Dániel Ernő, ugy az ellenzéki Krisztinkovics Ede és Lázár Ádám beszédeiből, hogy a földek jogi természetén nincsen tisztázva, minél fogva Somsich Pál indítványozta a törvényjavaslatnak a joggyűri bizottsághoz utasítását, mit azonban a kormány ellenzett. Erre tárgyalásból kitént, hogy eme 123,000 kat. holdnyi pompás földek eladása eránt még Kerkápolyi pénzügyminiszter a községekkel megalkudott és ezek tíz milliót ígérték, míg most a pénzügyminiszter a felénél kevesebbet 4.400,000 forintért eladta az eddigi főbérlnöknek a községek szegényebb bérlnöknek kizárásá-

val. — Egy kormánypárti képviselő, valamint Gúdl Károly, ki mint a vevő konzorciumnak ügyvédje saját beismerése szerint ez üzletből 123,000 forintot kap, nem tartotta becselennek e javaslat tárgyalásánál a házban megjelenni, míg onnan Rohonczy felszólalása ki nem ugarszította.

A vitát e javaslat felett június 3-án folytatván kitűnt, hogy a vételárát előlegezendő és így nyereséges üzletet csináló jelzáloghitelbank emberei szinte ott ülnek a házban nevezetesen Wahrmann Mór: (Hegedűs Sándor az első napon ott volt, Széll Kálmán pedig éppen nem jelen meg) ez is csak akkor kötődött ki, miután erre figyelmeztetve lett, a mi reá nézve igen jellemző.

A törvényjavaslat tárgyalása Orbán Balázs, Unger Alajos és Herman Ottó felszólalásaival, Rakovszky előadó és Krisztinkovics zárbeszédével véget ért, mire névszerinti szavazás keretében, kitűnt, hogy a képviselőknél több mint fele: 447 közül 252 távol volt. A ház a törvényjavaslatot 42 szónyi többséggel elfogadta.

Ezután következett a közös hadsereg katonai nevelő- és tisztképző intézetinél magyar ifjak részére adományozandó 120 alapítványi hely felállításáról szóló törvényjavaslat tárgyalása. Rakovszky István előadó ajánlotta a törvényjavaslat elfogadását. Hoitsy Pál nem fogadja el a törvényjavaslatot, mert attól eredményt nem vár, hanem e helyett a megszavazandó összeget inkább a hadapródiskolákra kívánna fordítani. Ivánka Imre pártolta a törvényjavaslatot. Ernusz Kelemen csak mint szerény kezdetet szavazza meg a javaslatba hozott intézkedést.

A képviselőházban június 5-én Helfy Ignác indítványozta, hogy a ház fejezze ki részvétét Garibaldi elhunytá fölött és az erre vonatkozó jegyzőkönyvi kivonat közöltessék az olasz képviselőházzal. Erre nagy ijedelem támadt a kormánypárton, mert nem volt jelen Tisza miniszterelnök, nem tudták tehát, mit szólnának hozzá. Trefort igazgatón állott és kijelentette, hogy az indítvány annyira meglepte a kormányt és pártját, hogy nem tud fölötte rögtön határozni és azért a határozathozatal elhalasztását kérte. Irányi Dániel igyekezett a házat megnyugtanni, hogy csak arról van szó, miszerint a hála és a tisztelet adóját rója le a ház a magyar nemzetnek és Magyarország szabadságának öszinte barátja iránt. Ezalatt megkezdett Tisza miniszterelnök, ki lecsillapította a kedélyeket azzal, hogy az indítvány első részéhez, a részvét kifejezéséhez hozzájárul, de azt, hogy a jegyzőkönyv az olasz parlamenttel közöltessék, mint a nemzetközi szokásokkal ellenkezőt, mellőzteni kérte. Helfy ebben meggyűdött és indítványának második részét visszavonta.

Ezután folytatott a katonai intézetekben létesítendő 120 magyar alapítványi helyről szóló törvényjavaslat tárgyalása. — Készülök, köszönöm; de mondja mivel viszonzom én ezt magának Béla? — Megmondom? — Igen, meg. — Nos hát — e pillanatban lépett be a komorna, Béla azonban folytatta a megkezdett szót — egy csókkal kedves kis angyalom! S ölelésre tárt karokkal közeledett a heves fiatal ember Mariska felé, ki viszályzólag hirtelen, haragos tekintettel végig mérte a vakmerő gavallért. — Ah! uram ön átlépte az illem határát. Megvetem! — Béla harapva ajkát, megszentnyorodva maga elé bámolt s úgy létezett, mintha szép szavakat keresett volna a megbántott ideál kiengesztelésére. — A kis nagysád is zavarban volt, arca hevült, szeme égett, de nem ám azért mintha valóssággal haragra lobbant volna, — óh, korántsem; a hölgyek lovgaják csökkérében nyilvánuló vakmerőségeért soha sem szoktak megharagudni, hanem csak szinlelik a haragot. Mintegy két percnyi allegorikus szünet után, bűnbánó hangon megszólalt a megszontyorodott don Juan. — Kísasszony, bocsásson meg. A kis nagysád nem felelt. — Angyali kísasszony, az egekre kérem... A kis nagysád most sem felelt. — Isteni kísasszony, — bocsánat! A kis nagysád még most sem adott feleletet.

Mukics Ernő a közösgyek kiterjesztését látván a törvényjavaslatban, azt el nem fogadja. Utána Szende miniszter szólalt fel a javaslat védelmére. Prónay Dezső b., kinek ez volt a képviselőházban első felszólalása, ügyesen érvelt a törvényjavaslat ellen. Baross Gábor polemizált Prónay Dezső báróval. Orbán Balázs Thaly Kálmán és Herman Ottó a javaslat ellen nyilatkoztak.

Június 6-án a képviselőház befejezte a törvényjavaslat tárgyalását, és ezenkívül elintéztett egy csomó kisebb törvényjavaslatot.

Az alapítványi helyekről szóló törvényjavaslat címére nézve rövid, de élénk vita keletkezett. A cím ugyanis a „császári és királyi közös hadsereg” katonai nevelő- és tisztképző intézetinél létesítendő alapítványi helyekről szól. Lázár Ádám kifogást tett a „császári és királyi közös hadsereg” kifejezés ellen és e helyett egyszerűen a „hadsereg” kifejezést kívánta használni. Ivánka Imre hivatkozva eddigi törvényekre, melyekben mindig csak ez a kifejezés „hadsereg” használtatik, szintén kihagyatni kívánta a „császári és királyi” szavakat. Szende miniszter az eredeti szöveg megtartását kérte. A vita közben Hegedűs Sándor megnézte egy az 1867. XII. t. cz., mint a véderőről szóló 1868. XL. t. cz. szövegét és miután meggyőződött róla, hogy mind a kettőben csak „hadsereg” kifejezés használtatik, kapacityitálni igyekezett a kormányt tagjait, hogy járuljanak hozzá Ivánka módosításához.

De a mameluk-vér nem tagadta meg magát. Midőn az elnök a kérdést szavazásra kitézte, a szavazók megszámllálása vált ugyan szükségessé és a „császári és királyi” párt csupán négy szavazattal győzött, de a kormánypárt részéről csakis mintegy tizen szavaztak a törvényjavaslat eredeti czime ellen.

Június 7-én tárgyalta a képviselőház Szathmáryének és a hozzá csatlakozott törvényhatóságoknak kérvényét az oroszországi zsidók bevándorlásának megakadályozása tárgyában. Előbb Krisztinkovics Ede indokolta a Rábaszabályozás tárgyában benyújtott törvényjavaslatát. Azután harmadszori felolvasásban megszavaztattak az elfogadott törvényjavaslatok. Végre 12 óra tájban a kérvényekre került a sor.

Berevicsy Albert előadó ajánlotta a kérvényi bizottság határozati javaslatának elfogadását, mely szerint az így a kormányra bizassék, törvényhozási intézkedésre szükségére nem forogván fenn. Utána, Herman Ottó a következő ellenindítványt nyújtotta be:

A kérvényi bizottság javaslatával szemben, mondja ki a képviselőház, hogy: 1. Miután a honosításra és megtelepedésre vonatkozó országos törvényeink és községi szabályrendeleteink a népesedési mozgalmnak csak normális eseteiről, tehát

olyanokról intézkednek, a melyek a társadalom kereteit nagyobb mértékben meg nem bontják, azoknak rendes fejlődését nem veszélyeztetik, ellenben az orsz. birodalomból kiüldözött nagy tömegeknek hazánkba való esetleges beözönlése a társadalom kereteit, úgy társadalmi, mint nemzetgazdasági és egészségügyi tekintetben mindenesetre tetemesen megbontaná és veszélyeztetné: ezeznél fogva az Oroszországból kiüldözött tömegeknek s azok töredékeinek Magyarországra való beözönlése okvetlenül megakadályozandó.

2. A képviselőház utasítja a kormányt, használja fel a külügyekre való, sőt törvényesen megillető befolyását arra, hogy az Oroszországból kiüldözött tömegek ügye a nemzetközi jog alapelvei szerint rendeztesék, még pedig oly irányban, hogy egyfelől úgy a repatriálás, mint a további vándorlás és esetleg a megtelepítés is azon ország terhére történjék, a melyből e tömegek kiszorítottak, másfelől pedig az európai államok szomszédli viszonya a jövőben ily megzavarások elől biztosítsassék, e végből keresse a kormány Európa többi államaival a szolidaritás létrehozását.

3. A képviselőház utasítja a kormányt arra, hogy a mennyiben törvényhozási intézkedéseknek szüksége mutatkozik, azokat haladéok nélkül a ház elé terjeszesse. Beadja: Herman Ottó, Hegedűs László, Helfy Ignác, Náray Imre, Mocáry Lajos, Krisztinkovics Ede, Duka Ferencz, Vidliczky József, Lázár Ádám, Madarász József.

Tisza Kálmán miniszterelnök fejtette ki erre a kormány álláspontját, határozottan kijelentve, hogy oda fog hatni, ha az orosz kivándorlók meg nem szűnnek, hogy a kivándorlók esetleg állami közevítés útján is Amerikába telepítsenek. A miniszterelnök után Dobránszky Péter (kormánypárti) emelt szót, tiltakozva azon terrorizmus ellen, mely e kérdésben a kormánypárt egyes tagjai részéről gyakoroltatik. (Ezzel szóló Wahrmann Mórnak a szabadelvű párt érkezetlenül tett nyilatkozatára célzott.) Onod egészen Istóczy szemléiben mondott beszédében gyakori derűtség keltett és több ízben magára vonta az elnök figyelmét. Somsich Pál a szeretet vallása nevében tiltakozott Onody igazatái ellen. A vita befejezetlen maradt.

A főrendiház június 7-ik ülésében a képviselőház jegyzője átnyújtotta a képviselőházban elfogadott törvényjavaslatokat, melyek a hármass bizottsághoz utasítottak. Az országgyűlés első ülészaka, miután a kérvények letárgyalása előreláthatólag a képviselőház két ülését fogja igénybe venni, a főrendiház üzeneti pedig az összes eddig létegetült törvényjavaslatokra nézve jövő péntekig a képviselőházzal közölve lesznek, folyó hó 10-én — szombaton — fog királyi tiltarral bezár-

TÁRCSA.

Fiume vidéke.

Folytatás a 22-ik számból.

Fiuméből, a városból, nem láthatni ki a nyílt tengerre; mert „Neglia” „Cherson” és „San Marco” hegyei eltakarják azt. Szerfölött gondozott müt-út vezet a part mentén Abbazián, Ikkik és Ikn keresztl Lovránába, hová délutánonkint félóránként társaskocsin rándulhatunk ki Fiuméből. E pontok méltó vetélytársai Szanzimónak enyhe égélj és dús növényzet tekintetében; mint sétahelyek pedig felülmulják azt.

Örökzöld erdők díszítik a hegyoldalt; az út mentén szabadon tenyészik a myrthus — és a rózsabokor, helyesebben mondva — fa; ötvenféle madár-ének gyönyörködött; s a főséges kilátás Terzato időbarnult romjaira, Fiume csinos nyaralóira, a festői fekvésű városra a gyönyörű révre, annak meredező árboceerdejére, a csöndes tükür Quareróra, „Neglia” szigete kopasz szikláira, és mindennek nagyszerű hátterére a sardon Karst-hegységre egyfelől, más irányban pedig a beláthatlan siku Adriára: lélekemelő hatást gyakorol a természet örökzöldjei iránt fogékony kebelre. A tenger víz nagymérvű elpárolgása következtében e szelentes partok levegője enyhe az egész éven át; a nap korán nyugszik le; kellemetlen hőugarait fölviszítja a tengerik és lombdús erdők, kellemes, éltető fényt azonban misem fűdi el reggeltől délután-

ig. Az édes vízi források üde folyadéka lépten-nyomon eltör a sziklák ből; s a mi ritkaság, a partok dús növényzete buján virítva lenyűlik egészen a sós hullámokba. Abbaziánban jó karban áll azon zárdá, melytől a község nevét kapta; jelenleg a plébánia helyiségeül szolgál.

A csak néhány házból álló nagydíszet a „Coronini-kolna” képezi. Jó izlésben épült emeletes kertilak áll egy gyönyörű park közepén; mind az erkélyről, mind pedig a kert kilátóiról gyönyörű panoráma kínálkozik a főséges vidékre. A park északi sarkán a kikötőre dől; ennek hullámgátja sok pénzbe került. Coronini gróf csak 70,000 frtért vásárolta e pompás birtokot, annak megte-mertjétől Scarpa lovagtól (előkelő fiú-mei); de azért drága lakása csak abban mert noha a tizenkét hónap közül csak egyet tölt e tusculanumban, kertje gondoztatása stb. évenként hat ezer forint-jába kerül.

Boldogult nagy hazánkfának, Simonyi Ernőnek, hült tetemeit ezen kikötőben tették hajóra, hogy Fiuméba szállítsassanak. Ilyen ez ut, a mely pompás sétatának illik be; ilyen ez áldott vidék, a mely minden magyar betegnő bizvást pótolhatja Nizzát és Szanrénót.

Szekrényessy Kálmán.

Egy kis malheur.

— Igaz történet. —
— Jó reggelt.
— Adjon Isten.
— Boldog névünepet kívánok a fo-

szórnyú haragra lobbantva kiadta a szeladonnak a házhelyet.

— Uram, önek vagy nincs helyén az esze, vagy pedig tulságos szemtelen.

A mi kedves Béla barátunk ámult és bámult mint a kis boczi az új kapu előtt.

— Uram, ön vérig sértette családunkat ostoba tréfájával.

— De kezét csókolom asszonyom, szavait nem értem.

— Nem? Hanem a névnap rózsacsokrot telehinteni törttt paprikával, azt érti? Ezennel tudtal adom önek, hogy háznak küszöbét többé át ne lépje.

Mit volt mit tenni a szegény lelu-gozott gavallér, noha még mindig nem értette a dolog miben létét, — meghajtva magát, elosont s többé a ház tájéka felé sem mert lépni; pedig hát egészen ártatlan volt a dologban.

Egy és ugyanazon kertésznel két rózsacsokrot rendeltek meg, egyiket Béla készítette, a másikat pedig a vele szomszédos szobában lakó díjnok, névleg Kapardi ur, — ez utóbbi erős törtt paprikával behintve parancsolta a csokrot, hogy hütlenné lett imádottját ezzel tréfálja meg.

A kertészinas összetévesztette a csokrokat s így történt, hogy a mi igen tisztelt Béla barátunknak kimérték a házhelyet; pedig hát ki tudja, nem-e lett volna már eddig Bélából és a kis nagysádból férj és feleség, ha ez a kis malheur közbe nem esik.

A kis reporter.

Csakhamar benn termett a mama s

zadni s az országgyűlés folyó évi október 5 dikéig elnapoltatni.

A delegációk az országgyűlés második ülészaka kezdetén — az alakulás után — október második felére fognak Budapestre összehívni.

Külföldi szemle.

Az egyiptomi ügy a lefolyt héten kitüntette az angol-francia érdekelteket annyira, hogy a két nyugati hatalomnak együttes működéséről több szó sem lehet. — Europai konferenciáit indítványozták, mely Konstantinápolyban volt megtartandó, a nagyhatalmak nem vonakodtak hozzájárulni, de a szultán azt időelőttinek és feleslegesnek nyilvánította, mert ő már elküldötte Dervis pasát mint a porta biztosát kelle kísérlettel Egyiptomba. — Az a nézet túlyom, hogy a török biztonság célt fog érni, még is Egyiptomnak nemzetközi állása és jogviszonya egy konferencián szabályozandó lennének, nehogy az angol-francia versenyés következtében harc színterévé váljék.

Az olasz nemzet gyászt öltött a nagy hazafi Garibaldi tábornok halála felett. — Az útlesek zarávk és fekete lobogók hirdetik a nemzet nagy veszteségét. A kamarák június 12-ig felfüggesztették ülésüket és küldöttágyat menesztettek Caprerába a gyászszertartásoknál megjelenendőt. — Garibaldi egy rövid végrendeletben megbizta nejét, hogy hűtlán égetesse el és hamvát egy gránit edényben Caprerán helyezze el. — Ez ellen nagy mozgalom indult meg, mert a drága hamvakat Romában a Pantheonban akarják őrizni. — Garibaldi emlékszóbrára a királyi pár nagy összeget ajánlott fel, Nápoly városa egyezségezzer frankot ajánlott e célra és egy nagy nemzeti aláírás fog megindítani. Garibaldi tetemét balzsamozással tartják fen, hogy az elégetéshez kellő készületek addig megtehessek, mely június 8-án volt elkészülendő. Termédek utasokkal tömött hajó indult el Caprerába a hős hazafinak végtisztességére.

Lembergben megindult az orosz pánszláv izgatónak felségáralási per, jellemző a vádiratra nézve, hogy noha a vizsgálat felderítette, hogy az izgatás szála Ignatiev orosz belügyminiszter és kabinetéből indultak ki, a pénz is onnan küldött, a vádirat mindezt gondosan mellőzi, nehogy a „drága jó barát”, testvér és szövetségese” valahogyan kompromittáltak, minélfogva a moszkvai pánszláv bizottság nyakába varrták az izgatás szítását.

Az osztrák kormány többféle megszorításokkal igyekszik az orosz zsidók bevándorlását mérsékelni, ezen félrendszályokkal azonban aligha fog célt érni.

A francia kamarákban izgalmas jelenetet idézett elő a kormány indítványa Garibaldi halála feletti részvétele kifejezése iránt. Az egyesült császári- királyi és ó-arisztokráta képviselők nagy-szerű botrányal igyekeztek elrontani a hatást, czéljukat ugyan nem érték el, mert törpe kissébségben maradtak, de azt igen, hogy önmagukra sütötték a gyálat belyegét.

Oroszországban míg a zsidóüldözés hatósági oltalom alatt még mindig tart, a paraszok már átmentek a német telepítvényesek, a német iparosok, kereskedők kifosztására, sőt már is a földfelosztási tanok kezdenek terjedni köztük. — Egyelőre oly fűdésnek, ki német gazdatisztet tart, felgyújtják épületeit és takarmányát.

Ujjabb tudósítások érkeztek, hogy az oroszországi határon lázasan dolgoznak katonai erődítésekkel és azokhoz vívó vasutakon, miket négy vasúti zászlóalj sietve kiépit.

Nyílt levél!

T. Szerkesztőség. E t. lapok 22 számában a jelenleg Harkányban működő zenekarról, oly lealzó tudósítás foglaltatik, mely szerint annyira tanulatlan volna, hogy még a Laczkonyhába se járná meg!

Miután a zenekart a harkányi fűdöbe én szerződtettem, becsületbeli dolgnak tartom ugy a dicséretes szorgalmat fűdöbéről úr, mint a méltatlant becsmérelt jó igyekezeti zenekar; de leginkább az igazság érdekében a kezyt felvenni!

Tavaly ugyanis Harkányban több ízben megfordulván, bőven tapasztaltam mind a t. közönség, mind a bérlő urnak a zenekarral elégedettségét, — rendelték, verekedtek, s több napokon át több tagot be kellett zárni, ezental a fűdöben megjeleni szokott különböző rangú s igényű közönség mű-kiváncsát távolról se voltak képesek kielégíteni, 5-6 nagyobb darabon túl ismeretük nem terjedt, nem is tanultak, nem is voltak képesek tanulni, minek egyik bizonyoságul felhozhatom azt, hogy a belga hymnust (la Brabonçonne) részükre hangszereltem, és az egész fűdö idény alatt nem tudták betanulni! Mint magyar zenekar, bálban, névnapon, mulatságban megjárta, de már fűdöi zenekarul éppen nem illet be!

Midőn erre a bérlő Blümmel urat figyelmeztettem, ő azt mondta: „T. ur ért hozzá, legyen szives tehát nekem jövőre egy jó zenekart szerződtetni, — hozzám 10-14 banda is ír, én nem ismerem őket, a melyik legtöbb darabban ajánlja magát, választom azt, pedig im! semmit se tudnak.”

En ajánlottam a duna-földvári zenekart Péter Márkus karmester vezetésé alá. — Ez a Márkus a volt Ferencz Károly nevű ezred zenekaránál öt évig működött mint solo hegedős, a zene-elmélet és hangszerelés minden kelleit magáévá tette. — Innét bold. Miksa főherczeg, nyolcz más társával udvari zenészlül vitte Miramareba, hol 4 éven felül lakott, midőn a főherczeg Mexicóba indula, Márkust a legszivesebb ajánlatokkal hivta magával, de ő nem fogadta el, — haza jött, egy ideig Pécssett a híres Fábrián bandáját tanította, azután haza ment D-földvárra s zenekart alakított. — Sok éven keresztül ismertem őt, tudtam nála, hogy: bandájában szigorú rendet tart, a tanulni nem akaró, rest vagy rendetlenkedő tagot kíméletlenül elhajtja, — a legnehezebb zenedarábot is képes kitűnőleg hangszerelni, s hihetetlen rövid idő alatt betanítani; — őt ajánlottam Blümmel urnak, annyival is inkább, mert ismertem azt is, hogy zenekarában 6 egyén már hangjegyről tanula stimm-jét.

Hogy egy zenekart képes vagyok megbírálni, ezt jó lélekkel állíthatom, teljes életemben hivatali kötelességem túl, kedvenc tárgyammal a zenével foglalkoztam, mind történeti és elméleti, mind gyakorlati oldalával a zenét ismerem; elméleti és történeti ismereteim gyümölcsét a hazai négy prot. egyh. lapban sok évek óta felmutathatom, — gyakorlatilag írok bármely hangszerre és bármilyen elemek s hangszeresekből alkotott zenekarra; én tehát bátor voltam Márkust (kinek neve már a Tolnamegyei népdalokban is zengett) ajánlani.

A szerződést megkötöttük mult év áug. elején, Márkus a zenekart a Nizzában és Párisban nagy dicsőséget aratott Lendvai Anti czimbalmossal (tanítványával) kiegészítette, s a legszorgalmasabban tanította. — Azonban Márkus meghalt, — még halála napján is tanított, s még halála óráján is hangszerelt, úgy hogy el lehet mondani, hogy szótjeles értelmében a halál útjé ki kezéből a pennát!

Ilyen ember keze alól került ki a harkányi zenekar! Márkus halála után a banda, az ő testvér-öccsét, a szinte jeles képzettségű Gyurit vivé haza karmesterül. — Azóta ez tanít és igazgat, s most is a fűdöben — noha elég számú darabokkal rendelkeznek — naponta folytat új meg új darabokat tanulnak!

A pünkösdi másod napján tartott mulatságon én is jelen voltam, mely alkalommal Koncz kapitány ur fűdöb. bizos. dr. Heller ur fűdöb. orvos, és különösen Blümmel bérlő ur legnagyobb köszönetüket fejezték ki előttem, hogy egy igazíjő zenekarról gondoskodtam! — A biztos ur különösen arra kórt, figyelmeztetném a zenészeket, hogy a polkát kissé sebesebb tactusba vegyék, mert e vidéken az ugy divik. — Ezt megtettem, ezental a zenekart figyelmeztettem, hogy mindenekben a legnagyobb vizgázat és tisztességgel viseljék magukat, szorgalmasan tanuljanak sat., s azt a szellemet, mit szegény Márkus öntött a bandába fentartsák s tovább fejlessék!

Becsmerélők azonban mindenütt vannak, ilyen az a harkányi levelező is, ki azt a fanózus tudósítást küldte, bizonyosan azért, mert megtűdta, hogy én szerződtetem a zenekart. — Nagy gyarlóságra mutat az, lealंनी ilyen jó igyekezeti, szorgalmas, becsületes fuk azt, mert valakinek az én ábrázatom nem tetszik!

Ezekután pedig nyilván meg merem tenni az ajánlatot: méltóztassék a pécsi mélyen tisztelt zenészeti körök s jeles karmestereknek állításaim valódiságát személyes tudomás szerzeni, — ellenkező esetre engem kíméletlenül és nyilvánosan elítélni! Béke velünk!

Gyűd, 1882. június 5.
Kálmán Farkas
gyűdi reform. lelkesz.

Tanfolyegyelői körlevel.

Baranyamegye kir. tanfelügyelőségétől 813. szám. Főtisztelendő Esperes ur! A nagyméltóságú vallás- és közoktatási nagy kir. miniszterium f. évi május hó 5-én 12720. szám alatt kelt rendelkezével intézkedett, hogy a tornatanításban nem jártas tanítók részére Budapestben tornászati póttanfolyam tartassék.

A tornapóttanfolyamra összesen 60 tanító fog felvételt, kik fejenként 80 frt nyílt segélyben részesülnek, ezen segélyből lévén az utazási költség is fedezendő.

A tanfolyam felvételnek oly tanítók, kik a tornaszatban még kevés jártassággal bírnak, idős tanítók egyáltalán nem vétettek fel.
A magas miniszterium ezen rendelkezését azon kérésrel hozom főtisztelendő öséggel tudomására, miként a hatáskörébe eső iskolákban működő s e tanfolyamban részt venni szándékozó tanítókat utasítani kérvéztassék, hogy ez iránt benyújtandó kérvényüket Békey Imre budapesti kir. tanfelügyelőhöz czimozva e kir. tanfelügyelő-

ség útján haladéktalanul adják be, honnét a felvételére iránt értesítettni fognak. Hazafias üdvözlettel. Pécssett 1882. évi május hó 29-án. Salamon József kir. tanfelügyelő.

Meteorologiai feljegyzések.

(A mezőgazdaság érdekében.)

Herceg-Lakon Baranyavárnál 45°55 szél. fok alatt, 110 méter a tenger fölött. 1882.

Hónapok		Középhaladások (Cél. látható)		Csapadék milliméterekben		Tiszta napok száma		Fagy.	
Észlelt Norm.	Észlelt Norm.	Észlelt Norm.	Észlelt Norm.	Észlelt Norm.	Észlelt Norm.	Észlelt Norm.	Észlelt Norm.	Észlelt Norm.	Észlelt Norm.
Janár	07-03	104	630	104	630	8	7	24	24
Febár	03-04	50	385	50	385	9	8	21	17
Március	15-24	87	529	87	529	16	10	8	11
Április	13-10	125	628	125	628	7	9	3	3
Május	15-7	168	610	168	610	8	11	10	07
						13	13	13	06
						62	48	39	42
						2684	1500	50	53
						74	77	48	48

Daczára azon körülménynek, miszerint az április és május részben igen hűvösök valának, még is az igen enyhe tél és a fölötte meleg március következtében még mindig bizonyos melegség fölösleg (45°) mutathatunk fel a mostani tavasz végével.

A hőmérséklet maximuma volt eddig május 31-én 29 fokkal. Az április hozott két, a május pedig három jég nélküli égháborút.

A mint ápril 1-én e lapokban azon aggodalmunknak kifejezést adtunk, miszerint késő fagyoktól félni kell; ugy történt is, mert ápril 7-én 3-2°-nál a szőlő, reze, az árpa és a komló szenvedtek, a gyümölcs és gyöngédebb kerti vetemények pedig nagyobb részt tönkre lettek tve. A 12-dik és 21-dik május közt a hőmérséklet többször ismét közel a fagyponthoz szállt le, miáltal különösen a 46-dik szélességi foktól fölfelé és hazánk keleti részeiben ujjak kár ejtetett a szőlőben, az épen virázó rozsan és itt-ott a tengeri-

Soha se örüljön a gazda az igen koben is.

A csapadék — az április kivételével — mindig csekély volt, és hiányzik mostanig 1184 mm.

A folyó é megártja tehát általánosságban — mint már ápril 1-én jeleztem — a száraz és meleg év jellegét; és várható, hogy a nyári hónapok gyakorlatban nyomásztó magas hőmérsékletet hozzanak, mely körülmény jég-esező zivatorkat szokott előidézni.

A talajvizek, melyek az egész tél és tavasz alatt mindig igen magasak állottak, rövid idő óta súlydani kezdenek és eddig egészben 0'55 méterre apadtak.

Herceg-Lak, 1882. június 1-én.
Markovics.

Törvényeségi csarnok.

Előadott polgári ügyek:
Június 6-án. 1. Bubreg Józsefné — Dubreg József és társai ellen 420 frt hitbér és özvegy jog megítélése iránt.
2. Szundi Ignác — Pauch Mária ellen házasság alatt szerzett vagyon elköltése és a jövőre néve a vagyonközösség megszüntetése iránt.
3. Magyarovits Athanasz és társai — Bosnyák István ellen 432 frt s jár. iránt.
4. Szemányi Ferenczné — Pécs város közönsége mint alperes ellen 1230 frt 3 kr. s jár. iránt.
5. Kaiser Józsefné — Pécs város közönsége ellen 1136 frt 78 kr. s jár. iránt.
Június 10-én. 1. Traiber György — Landesz Antal ellen 636 frt 83 kr. stb. iránt.

2. Vátyi Julia férj. Pauka Péterné — Vátyi Orszo és Banits György ellen tulajdonjog iránt.
3. Wybiral Ignác — Lauber Rezső ellen a közköcsi részvénytársaságból való kizárás és jár. iránt.
4. Zóok közönsége — Kasza Sánta József ellen közszégi uti visszabocsátása iránt.
5. Zóok közönsége — Kasza Antal ellen, közszégi uti visszabocsátása iránt.
6. Krausz Lajos — Gyurgyevits P. György ellen 1470 frt 36 kr. tőke s jár. iránt.

Előadandó büntető ügyek:
Június 12-én.
1121/82 Bagó János és társa ellen bűnpártolás miatt. 111/82 Kis Samu és társa

ellen sikkasztás miatt. 1547/82 Hajdu János ellen lopás és lopási kísérlet miatt.

Június 14-én.

1214/82. Id. Rodek József és társai ellen bírólag lefoglalt tárgyak elcsikkasztása miatt. 1293/82. Kronaszt Ferencz ellen lopás miatt. 1204/82. Kálóc András és társa ellen lopás miatt.

Június 16-án.

1538/82. Vince Sándor és társa ellen lopás miatt. 1657/82. Vázsonyi Ferencz és társa ellen lopás miatt. 1658/82. Hochrein Károly közszégi bíró és Loosz Simon foglár ellen hivatalos hatalommal visszaélés miatt.

Június 17-én.

2528/82. Weimann János ellen lopás miatt. 2768/82. Singer Ignác ellen csalás miatt. 2761/82. Kovács Pálné Gyenis Erzsébet és társa ellen lopás miatt.

Különfélék.

— Jótékonyaság. Dr. Dulánszky Nándor püspök ő nagyméltósága a pécsi zene-egylet javára 200 — a mohácsi kisdedóvó- és tűzoltó-egyletnek 100-100, a városi kórháznak 50, a szegényeknek kiosztás végett szintén 50 forint ajándékozott. — A nemes tette önmagát dicsérel!

— Kanális-ügy. A kanális szabályozási munkálatai a napokban teljes befejezést érnek. Két ízben volt már a helyszínen az átvevő bizottság és mind a két ízben történtek kisebb-nagyobb kifogások, megjegyzések, különösen az iránt, hogy a meder mélység és a töltés-magasság nem megfelelő. Nendtvich Sándor főmérnök azonnal utánéréseket eszközölt, melyből kitűnt, hogy a különböző méretek a tervezett tőkéletesen megegyeznek. A biztagok részéről néhányan azon kíváncságnak adtak kifejezést, hogy a réteken vizlevezető árkokat kellene ásni, melyek a főkanálisba vezetettének és pedig annak helyenként behasított töltésén át. Ez azonban a tervezetben nem lévén felvéve, megvalósításáról szó sem lehetett. Tagadhatatlan, hogy a kanális ujonan történt szabályozása által nem éppén vált a szükséges követelményeknek megfelelővé; de az is áll, hogy a megszavazott pénzüsszegeggel alig lehetett volna többet produkálni. — Olesó husnak hia leve!

— Jégesők pusztítottak május 31-én Baranya, Tolna, Zala és Bácsmegeye vidékein és pedig tyuktojás és dió nagyságu darabokban szakadt alá a mezei gazdának eme réme. — Szászvár, Kársz, Császa, Szalatnak, Himesház, Köblény, Tófi, Véndom baranyamegyei, — Maza, Györe, N. Mányok, Váralfa, Apáthi, Batta, Báltassék tolnamegyei községek határain pusztított az ádáz vihar, nemcsak hogy a dús arattással és szürettel kecsegtető vetéseket, szőlőket, kerteket tönkre tette, de az épületeket is beuzvázta az ablakokat, betörve a cserép fedelzeteiket. — Véndomi tudósítónk szerint ott felőráig dühögött a vész, és ekkora pusztításra a legidősb emberek sem emlékeznek, a földmives lakosság ott és a többi meglátogatott helyen legnagyobb nyomornak néz elébe. — Ugyanakkor Csáktornyan (Muraközben) is pusztított és pedig nagy területen a jégeső a fergeteg onnan jött Baranyamegye északi és Tolnamegye déli részére és a Dunán át Bácsmegeybe. — Városunkat csak a fergeteg széle érte és gyenge esőt hozott.

A II. és III. műkedvelő-előadás. E hó 2-án (péntek) és 3-án (szombat) a „Nö-növedel” című kedves zenjü operette adottát élő ismételtén. — „Box és Cox” vígjátékkal, mind a két alkalommal szép számú közönség előtt. A játékról ismét csak általánosságban szólnék. A szereplők egytől-egyig szinpadai otthonossággal, gondal és igen szép sikerrel játszottak. A „taps” és az „éjen” viharos volt. A III. és egyuttal utolsóelőadás végén Borovics Károly pénzügyigazgatósági titkár urat is kitapsolták és megéljenezték, mint olyant, kinek kezdeményezésére tartattak a műkedvelő előadások s mint a kinek a rendezés körül kiváló érdemei voltak.

— Zene-estély. A zene-egylet hétfőn a kaszinó nyári helyiségeiben táncvizsgálommal egybekötött zeneestélyt rendezett, azon urak és hölgyek részére, kik a zeneegylet fentartása czéljából a műkedvelő-előadás rendeztek és benne működtek.

— Kirándulás. A „Pécsi zene-egylet” javára f. hó 11-én (vasárnap) kirándulás rendeztetik az üszöghi erdőbe. A zenekar a legkedvesebb séta- és tánc-zenedarabokkal, valamint a kedveltebb operaszíndarabokkal fogja a kiránduló közönséget gyönyörködtetni. Kezdeté 4 órakor délután.

— Meg vannak az órák! Hétfőn délelőtt 9 óra után, Vasdinnyei Kálmán heghyári járási csendbíró beállított a kir. ügyészséggel ezt mondván: „Meghozta a Kovácsics-órakat és a kasszát.” Villám gyorsasággal futotta be a hir az egész várost. Az órák csakugyan egytől-egyig megkerültek, valamint a kassza is meg van, de ez már roncsolt állapotban. Az eddigi vizsgálat eredményéhez képest két egyházbíró ember, névleg Pandur György és Hetesi Jakab követte el a vakmerő tolvajlást. Ez azonban igen kétes. Nagyon valószínű, hogy a tárgyalás folyamata alatt küsz még valami és valaki! Pandur és Hetesi eleinte mindent

tagadtak végre Polgár József sásdi szolgabírói segéd hosszas vallatása után kinyilatkoztaták, hogy a betöréses lopást ők követték el s mindent egész körülményesen bevallottak. Gyakran megfordulva Pécssett, farkas szemet kaptak a Kovácsicsné boltjában lévő kasszára, s azt gondolva, hogy az tömve van pénzzel: elhatározták, hogy lábat adnak neki. Bejöttek Egyházbérről, éjféltájban ide is értek s mindjárt hozzáláttak a munkához. A „boltköz”-ben kivették a kassza hátulós kereteit, a boltot feltörték, a kasszát leemelték az állványról és szép csendesen kihimpolygították, kocsira vonszolták és tovább állottak. A Mecseken, közel Oroslóhoz félre hajtatták, a kasszát leemelték a kocsiról s baltákkal fölragdosták az ajtaját. A benne talált órákat a kocsisülésbe rakták, az üres kasszát pedig egy vízifolyásba tasztították s behányták falevéllal. Délelőtt 11 órajában Egyházbérré értek. Pandur lakásán letették az órákat, egy aranyt Hetesi, egy ezüstöt Pandur magához véve, a többit egy fél akos hordóba beabroncsolták s a hordót eltemették Hetesi burgonyaföldjébe, jó mélyen. Másnap Hetesi fölzántotta a földet s bevetette; egy burgonyabokr éppen a hordó fölött virított.

— Szólt a „Pécs-Baranya”!!! Szólt, de hogyan? Ha jobban és figyelmesebben olvasta volna el „Hol a veréb?” című újdonságunkat, bizonyára nem írta volna, hogy a „Pécsi Figyelő” — „kistütötte”. Különben is, ha tudná a „Pécs-Baranya”, hogy Czigliányi vizsgálóbíró megkereste a rendőrséget, nehány nyomos gyanuk felemlítésével, az iránt, hogy rendőri ügyelet alatt tartsa a graveurt, bizonyára nem írta volna, hogy mi „süttötök” ki. — A czimet pedig ne velünk, hanem E. J. fűszerkereskedővel tessék közölni, kinek ezüst-kanalait becspata zálogháza a derék graveur. — E. J. urnak tesznek vele hasznos szolgálatot, nekünk éppen nem.

— Hírlapírói következetesség. Laptársunk, a kaormányi „Pécs-Baranya”, ugy járt, mint az egyszerű ember, a ki elfelejtette, hogy mit evett tegnap. Annak idején, mikor a Kovácsics-féle betöréses tolvajság történt, a jeles „Pécs-Baranya” pompás vezércikket eresztett meg, melyben a rendőrség mellett fogva hozta a naivabbnál-naivabb mentségeket. A most szerdai számában pedig neki áll döngötni a rendőrséget, mely a betöréses eset után, — ha sola sem is, de ez esetben valóban a leglelkiesmeretesebben járt el; — és mond salangos dicsériádat azokra, a kik talán maguk is restelik azt. No de ennek is meg van az oka. Kell tudni, hogy ki dicsőr és hogy kít dicsőr; mindjárt megvan a rugó, a mit közönséges nyelven érdekek neveznek. Hát hogyha nem a sásdi szolgabírói segéd, hanem a siklósi szolgabíró szerepelt volna az ügyben, — no iszen akkor két ilyen melléklet kellett volna a hymnus elzengésére s a folytatása a jövő s a vége még csak az az után következők számban jött volna. Még lelkiismeretlenséggel is vádolja a rendőrséget, a nélkül, hogy tudná, hogy voltaképp mit is tett az. Mi betekinttünk a rendőrség előnyomozási aktáiba s az igazság érdekében elmondjuk, hogy a rendőrség igen gyorsan és igen jó nyomon járt, midőn a gaztett elkövetése napján már megkereste a sásdi szolgabíroságot, egy az Egyházbérről csaknem szomszédos Orosló községben lakó gyanus egyén házának kimozdítása és rendőri ügyelet alá helyezésé iránt, s noha ezen gyanus egyén még nincs benne a krédóban, a körülmények nagyon oda irányulnak, hogy benne lesz. Végül pedig az igazat megmondva sem a „kitűnő” bűnvizsgálói „tudomány” (?) sem a fáradhatatlan ügybuzgó; hanem a véletlen szerencse következtében került kézre a tettesek ketteje, — a kik közül az egyik, névleg Pandur György már meg is ugrott szépségesen. No de ez mind egyre megy; — az a fő, hogy megkerültek az órák!

— Halljuk!!! Pandur György a Kovácsics-féle nagymérvű oratolvajlás egyik gaztettese, minthogy börtörkötöl a „jól-figyelmeztet” őrizet alatt a dutyiból megszökni: ezenel közhírre tétetik, hogy a ki közre keríti — a „Pécs-Baranya”-ban halhatatlanná fog tétetni és még ezen felül a nevezett lap egy év-folyamát kapja — ingyen! — (Beküldött.)

— Óriási csudabogar. Egy baranyamegyei kórosvos nem régiben a következő látleletet állította ki: „Visim repertum a 12 éves f... lakos egy lövés által megsebesülttetet. Közlebbi vizsgálat által a jobb bérzboltozot tájek körül egy ezüst forint nagyságu kerekű, és csantik erő sebot találtott. A bérzboltozok formában hegyesítve, és körülte fekete. A jobb szempilla megsértve, és a szem általánosan vérrel álfutva; és iverglásteit egészen elpusztítottot, hogy semi nyomát nem találtató. Az általános állapot nem zavart. Vélemény. 1) Az feltalálató sértes alkotása folytán, kael túltöt lövés által, és pedig nagyon közelről végebe hozhatott. 2) Funtosága szerint, a sérelem a hosszabb ideig ápolás, és gyújtás igénybe visz. 6) Mivel a jobb szem egészen elpusztítottot, és látérőt elvesztett, azon szem egészen megvakul; tehát mind nehez megsebesített megjegyezvén.” — Szép példány!

